

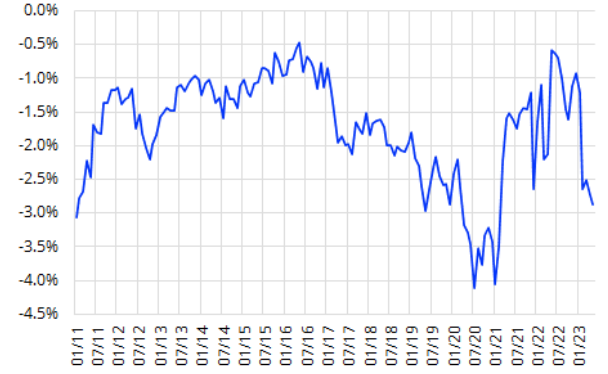
Bütçe performansındaki bozulma Mayıs'taki fazlaya rağmen devam ediyor 15 Haziran 2023

Merkezi bütçe Mayıs'ta 119 milyar TL fazla verse de, 12-aylık birikimli açık yükselmeye devam etti. 2022'in mayıs ayında 144,0 milyar TL fazla veren merkezi bütçe, 2023'ün aynı ayında 118,9 milyar TL fazla verirken, geçen seneki 161,9 milyar TL'lik faiz dışı fazlaya karşılık bu sene 221,6 milyar TL faiz-dışı fazla verildi. Ocak-Mayıs döneminde ise 263,6 milyar TL bütçe açığı ve 25,7 milyar TL'lik faiz-dışı fazla, geçen senenin aynı dönemindeki 124,6 milyar TL bütçe fazlası ve 246,5 milyar TL'lik faiz-dışı fazlaya göre önemli bir bozulmaya işaret ediyor. 2022 sonunda 139 milyar TL seviyesindeki 12 aylık birikimli bütçe açığı ise yükselişini sürdürerek 527 milyar TL'ye ulaştı. Aynı dönemde faiz dışı denge 100 milyar TL açık verirken, bir defaya mahsus gelirlerin dışlandığı IMF tanımlı faiz-dışı denge de 274 milyar açık vermiş görünüyor.

Faiz-dışı harcamalardaki çok hızlı artış sürerken, KDV ve ÖTV ile birlikte ek kurumlar vergisi tahsilatları bütçe performansını kurtardı. Mayıs ayında faiz-dışı harcamalarda yıllık nominal artış %110'u bulurken, bunun detaylarında cari transferlerdeki artış %134, sermaye harcamalarındaki artış %149'u buluyor. Buna ek olarak, Mayıs'ta faiz harcamalarının da %437 gibi bir artışla 103 milyar TL'ye ulaşması da bütçeyi olumsuz etkilemiş. Harcama tarafındaki bu olumsuz görünüme karşın, geçici Kurumlar Vergisi ödemeleri ve güçlü iç talebe bağlı olarak KDV ve ÖTV tahsilatlarının yıllık nominal %72 ve %104 artması, bu etkiyi telafi etmiş görünüyor. Kurumlar Vergisi tahsilatındaki artışta, geçen sene yapılan bir yasal düzenlemeyle normalde şubat ayında yapılan KV 4. Taksit ödemelerinin mayıs ayına sarkmasının payından da bahsetmek lazım. Mayıs ayında verilen bütçe fazlasına rağmen, Ocak-Mayıs döneminde faiz-dışı harcamalarındaki yıllık %96'lık artışa karşılık, vergi gelirlerindeki artışın %56'da kalması, bütçe performansındaki olumsuz gidişati özetliyor.

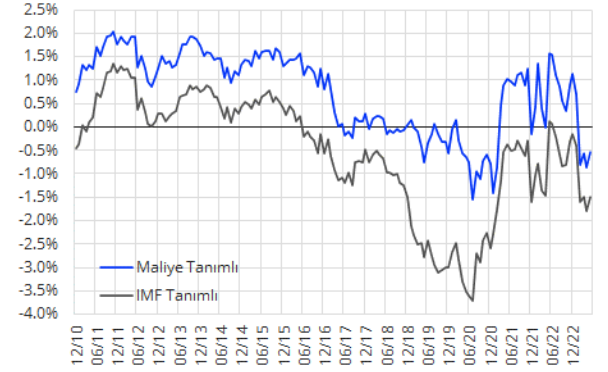
EYT düzenlemesi, seçim vaatleri ve depremin yaratacağı harcamalar nedeniyle bütçe açığı yükselmeye devam edecek. Önümüzdeki dönemde, seçimler öncesinde en düşük emekli maaşının 7.500 TL'ye, en düşük memur maaşının 22.000 TL'ye yükseltilmesi gibi çeşitli seçim vaatleri, Temmuz'da beklenen asgari ücret artışı, EYT ödemeleri ve özellikle de depremlere bağlı olarak yeniden inşa, altyapının tamiri ve geçici barınma için yapılacak harcamalar bütçeye çok önemli bir yük doğuracak. Bunların dışında, geçen sene Rusya'ya doğalgaz ödemelerinin ertelenmesi ve TL'deki değer kaybı sonrası KKM sistemi üzerinden de ek ödemeler söz konusu olacak. Bunlara karşılık, iç talepte beklenen yavaşlamaya bağlı olarak vergi gelirleri de yılın ilk bölümündeki kadar güçlü olmayabilir. Bununla beraber, önümüzdeki aylarda çeşitli vergi artışlarına gidilmesi kuvvetle muhtemel görünüyor. Açıkçası, yukarıda bahsi geçen harcama kalemlerine ve potansiyel vergi artışlarına ilişkin belirsizlikler bütçe açığına ilişkin net bir tahminde bulunmayı fazlasıyla zorlaştırıyor. Ancak, tüm bu faktörleri birlikte değerlendirdiğimizde, sene başında %3,5 olarak öngörülen 2023 sonu bütçe açığı/GSYH oranının %6,0'nın altında kalmasının oldukça zor görüldüğünü söyleyebiliriz. Hatta TL'nin seyrine bağlı olarak ortaya çıkacak potansiyel KKM kaynaklı ödemeler ve Rusya'ya doğalgaz ertelenmesi nedeniyle BOTAŞ'a yapılacak transferler dikkate alınır, bu oranın %7-8 aralığında gerçekleşmesi de sürpriz olmayacaktır. Yeni Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in de işaret ettiği üzere hükümetin yakında yayınlayacağı Ek Bütçe bu konuda daha net bir fikir verecektir.

Grafik 1: Merkezi Bütçe dengesi/GSYH, 12 aylık

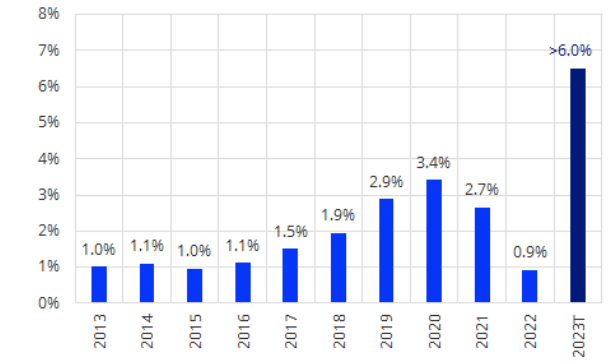
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gedik Yatırım

Grafik 2: Faiz-dışı denge/GSYH, 12 aylık

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gedik Yatırım

Grafik 3: Merkezi Bütçe dengesi/GSYH

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gedik Yatırım

Serkan Gönençler
Baş Ekonomistserkan.gonencler@gedik.com
+90 212 385 42 38

TABLO 1: Merkezi Hükümet Bütçesi (Milyar TL)

	Mayıs				Ocak-Mayıs				12 aylık toplam
	2023	2022	nom. değ	reel değ	2023	2022	nom. değ	reel değ	
Gelirler	549.4	317.8	72.9%	23.9%	1,612.1	1,084.4	48.7%	-0.1%	3,330.1
Vergi Gelirleri	507.4	289.7	75.1%	25.5%	1,371.2	881.2	55.6%	4.6%	2,843.3
Doğrudan Vergiler	305.8	177.3	72.5%	23.6%	513.5	388.5	32.2%	-11.2%	1,015.5
Gelir vergisi	48.2	24.2	99.1%	42.6%	213.1	117.0	82.2%	22.4%	452.6
Kurumlar vergisi	255.7	152.0	68.3%	20.6%	280.7	259.4	8.2%	-27.3%	528.8
Mülkiyet üzerinden alınan vergiler	1.8	1.1	65.2%	18.4%	19.8	12.2	62.5%	9.2%	34.2
Dolaylı Vergiler	242.1	130.4	85.7%	33.0%	1,011.2	564.4	79.2%	20.4%	2,148.1
KDV	29.6	17.2	71.6%	22.9%	128.7	65.7	96.0%	31.7%	238.2
OTV	62.4	30.6	103.9%	46.1%	251.3	126.5	98.7%	33.5%	544.6
akaryakıttan alınan	7.1	5.8	23.1%	-11.8%	32.3	28.3	14.1%	-23.3%	80.8
otomotivden alınan	35.0	12.6	177.0%	98.4%	125.1	45.2	176.7%	85.9%	247.0
İthalden alınan KDV	68.2	43.7	56.1%	11.9%	293.3	200.1	46.6%	-1.5%	672.2
Gümrük vergisi	11.7	5.7	106.1%	47.6%	44.6	26.7	66.9%	12.2%	96.9
Diğer (işlem vergileri)	28.2	14.8	90.1%	36.2%	135.9	72.0	88.9%	26.9%	268.3
Vergi-dışı Gelirler	42.0	28.0	49.8%	7.3%	241.0	203.2	18.6%	-20.3%	486.8
Genel bütçe	34.8	24.5	42.0%	1.7%	195.1	179.8	8.5%	-27.1%	402.6
Ozel bütçeli idarel. & düzen.kur.	7.3	3.6	103.9%	46.1%	45.9	23.4	95.9%	31.6%	84.2
Harcamalar	430.5	173.8	147.7%	77.5%	1,875.7	959.8	95.4%	31.3%	3,857.4
Faiz harcamaları	102.7	17.9	473.4%	310.8%	237.9	121.9	95.2%	31.1%	426.9
Faiz-dışı harcamalar	327.8	155.9	110.3%	50.7%	1,637.8	837.9	95.5%	31.3%	3,430.5
Personel ve prim ödemeleri	100.5	47.1	113.4%	52.9%	519.1	250.7	107.1%	39.1%	980.5
Mal ve hizmet alımları	33.8	20.3	66.4%	19.2%	135.6	66.4	104.2%	37.2%	326.3
Cari transferler	150.6	64.4	133.8%	67.5%	790.1	383.4	106.1%	38.5%	1,532.9
SGK'ya transferler	62.0	26.1	137.7%	70.3%	299.3	154.7	93.5%	30.1%	547.8
Yatırımlar	32.7	12.7	157.2%	84.2%	153.1	50.7	202.2%	103.0%	427.7
Sermaye harcamaları	26.2	10.5	149.2%	78.5%	108.0	46.6	131.8%	55.8%	337.8
Sermaye transferleri	6.5	2.2	n.m.	n.m.	45.2	4.1	n.m.	n.m.	89.9
Diğer (Borç verme)	10.2	11.3	-10.2%	-35.6%	39.8	86.7	-54.1%	-69.1%	163.1
BÜTÇE DENGESİ	118.9	144.0	n.m.	n.m.	-263.6	124.6	n.m.	n.m.	-527.3
FAİZ DIŞI DENGE	221.6	161.9	n.m.	n.m.	-25.7	246.5	n.m.	n.m.	-100.4
Faiz Dışı Denge (IMF tanımlı)	213.1	156.8			-106.9	143.3			-274.0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.